

Zpráva veřejného ochránce práv o činnosti za 4. čtvrtletí roku 2022

Podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, informuji Poslaneckou sněmovnu Parlamentu České republiky o své činnosti.

A. Činnost ochránce v číslech	4
B. Veřejná správa	7
B.1 Ochránce a legislativní proces	7
B.2 Přírodní park Modřany – Povodňová, Praha 4 (sp. zn. 2644/2022/VOP).....	12
B.3 Průkaz ZTP pro chlapce (sp. zn. 7814/2021/VOP)	13
B.4 Výzkum ochránce ve věci vyhledávání volných pěstounů a osvojitelů pro děti v pěstounské péči na přechodnou dobu (sp. zn. 6324/2021/VOP).....	13
B.5 Revitalizace Sofijského náměstí, Praha 4 (sp. zn. 5787/2021/VOP).....	14
B.6 Kontakt dětí s prarodiči ze strany zemřelé matky (sp. zn. 6341/2021/VOP)	15
B.7 Semináře, kulaté stoly a školení	16
C. Dohled nad omezováním osobní svobody a sledování vyhoštění.....	18
C.1 Systematické návštěvy a sledování vyhoštění.....	18
C.2 Zpráva z návštěv vazebních věznic	18
C.3 Zpráva z návštěv zařízení dětské lůžkové psychiatrie.....	18
C.4 Jednání s policejním ředitelem	19
C.5 Konference, kulaté stoly a školení	19
D. Ochrana před diskriminací.....	20
D.1 Neřešení nepříznivé sociální situace ženy s omezenou svéprávností a diskriminace v přístupu k bydlení (sp. zn. 2450/2021/VOP).....	20
D.2 Podmínky vydání zbrojního průkazu občanům EU (sp. zn. 9658/2022/VOP)	21
D.3 Nedostupnost obecního bydlení pro člověka s postižením (sp. zn. 7982/2021/VOP).....	22
D.4 Nadstandardní pracovní volno za účelem péče o dítě poskytované ženám a mužům nerovnoměrně (sp. zn. 12990/2022/VOP)	22
D.5 Zásadní pracovní jednání	23
D.6 Osvěta	23
D.7 Konference, kulaté stoly a školení	24
D.8 Mezinárodní spolupráce	24
E. Sledování práv lidí s postižením	25
E.1 Zasedání poradního orgánu.....	25
E.2 Probíhající výzkumy	25
E.3 Spolupráce se zahraničními kolegy.....	25
E.4 Spolupráce s neziskovými organizacemi a lidmi s postižením.....	26
E.5 Konference, kulaté stoly a školení	28

E.6	Návštěvy zařízení	28
-----	-------------------------	----

A. Činnost ochránce v číslech

Ve 4. čtvrtletí 2022 ochránce obdržel celkem **1 303** podnětů (o 785 méně než loni ve stejném období). Podíl podnětů v působnosti (**74,5 %**) je nad průměrem roku 2021 (70,2 %). Nejvíce podnětů se tradičně týkalo sociálního zabezpečení (402) a armády, police a vězeňství (150).

V **68** podnětech lidé namítli nerovné zacházení, z toho v **38** případech z důvodů zakázaných antidiskriminačním zákonem. V **13** případech ochránce poskytl informace a analýzy týkající se diskriminace mezinárodním subjektům či vnitrostátním orgánům.

Ochránce navštívil **8 zařízení** (např. Zařízení pro zajištění cizinců Bálková, Výchovný ústav ve Višňovém, policejní cely nebo zařízení sociálních služeb, která poskytuje péči lidem s demencí) a prostudoval **1 583** rozhodnutí o vyhoštění.

Počty podnětů a činnost ochránce ilustrují následující obrázky:

PODNĚTY

74,5 % ✓

podnětů patřilo do
působnosti ochránce,
a mohl se jimi tedy zabývat

1303

podnětů doručených
v IV. čtvrtletí 2022

jedná se téměř o 5%
nárůst oproti III. čtvrtletí 2022

sociální
zabezpečení | 402

stavby a regionální
rozvoj | 89

věci cizinců | 66

armáda, policie a
vězeňství | 150

činnost OSPOD | 107

státní správa
soudnictví | 65

68 podnětů s námitkou
nerovného zacházení

diskriminace ve smyslu
antidiskriminačního zákona
se týkalo 38 podnětů

ČINNOST

1583

prostudovaných
rozhodnutí o vyhoštění

ochránce natočil **6**
podcastů

vědecký seminář
Aktuální otázky uprchlického
a cizineckého práva

například

20 vyřízených žádostí
o informace

ochránce provedl **8**
systematických návštěv zařízení

ochránce uspořádal **13**
vzdělávacích akcí

kulatý stůl
Srozumitelnost
ve veřejné správě

B. Veřejná správa

Již od roku 2001 ochránce chrání osoby před nezákonným či jinak nesprávným jednáním nebo nečinností správních úřadů. Má právo nahlížet do spisů, žádat úřady o vysvětlení a může vést místní šetření. Zjistí-li pochybení úřadu, doporučuje opatření k nápravě, rozhodnutí úřadu nemůže zrušit ani nahradit.

B.1 Ochránce a legislativní proces

Ve 4. čtvrtletí ochránce uplatnil připomínky k osmi návrhům právních předpisů či materiálům:

Přesun důkazního břemene¹

Ochránce se rozhodl nad rámec předložené novely k části zákona, kterou se mění § 133a občanského soudního řádu, navrhnout změnu, kterou prosazuje již od roku 2013.² Tehdy doporučil Poslanecké sněmovně uvést ustanovení § 133a občanského soudního řádu do souladu s věcnou působností antidiskriminačního zákona. Ochránce své doporučení opakoval i v následujících letech, naposledy ve své výroční zprávě za rok 2021.³

Ustanovení § 133a občanského soudního řádu zakotvuje vyvratitelnou domněnku diskriminace pouze pro omezený okruh věcí. K přesunu důkazního břemene tak nedojde v případě každé žaloby, ale pouze tehdy, je-li namítána diskriminace z důvodu rasy, etnicity a národnosti. Je-li namítána diskriminace z důvodu pohlaví, dojde k přesunu důkazního břemene v pracovněprávní oblasti a v přístupu ke zboží a službám, v případě ostatních důvodů jen v pracovněprávní oblasti. Například v případě namítané diskriminace z důvodu věku, zdravotního postižení, sexuální orientace či víry, náboženského vyznání a světonázoru v přístupu ke zdravotní péči či ke zboží a službám (a dalším) je oběť diskriminace v důkazně méně příznivé situaci, aniž by pro toto odlišení existoval věcný důvod. Řada potenciálních obětí diskriminace je chráněna před diskriminací, ale v případě podání antidiskriminační žaloby se nachází v rozdílném procesním postavení s ohledem na namítaný diskriminační důvod.

Lex Ukrajina IV⁴

Ke konci září 2022 **pracovalo na území ČR celkem 88 909 osob** z Ukrajiny s udělenou dočasnou ochranou. Přestože má většina držitelů dočasné ochrany vysokoškolské vzdělání, až 80 % z nich vykonávalo nízko kvalifikované profese. I když pracovali často standardní pracovní dobu, 72 % z nich mělo příjmy do 20 tisíc Kč za měsíc. Ochránce proto konstatoval, že vyloučení osob s dočasnou ochranou ze všech národních dávkových systémů po dobu dalšího roku považuje za zcela sociálně neúnosné. Dosavadní nastavení sociální pomoci těmto osobám vyhodnotil jako **nedostatečné a prohlubující jejich stav hmotné nouze**. Ochránce rovněž upozornil, že stát nijak neřeší pomoc zdravotně postiženým uprchlíkům a jejich rodinám, jejichž životní podmínky označil za nedůstojné. Ochránce v připomínce proto mimo jiné navrhl **rozšířit pomoc státu osobám s udělenou dočasnou ochranou tak, že budou vpuštěny do národních dávkových systémů**. Tento svůj závěr ochránce podepřel, vedle Listiny základních práv a svobod, také celou řadou mezinárodních závazků České republiky, plynoucích zejména z Evropské sociální charty.

---

¹ Text připomínky je dostupný v Evidenci stanovisek ombudsmana, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/11242>.

² Viz výroční zpráva veřejného ochránce práv za rok 2013, s. 18, dostupná z: https://www.ochrance.cz/dokument/2013/Souhrnna-zprava_2013_PDF_A.pdf

³ Viz výroční zpráva veřejného ochránce práv za rok 2021, s. 20, dostupná z: https://www.ochrance.cz/dokument/zpravy_pro_poslaneckou_snemovnu_2021/vyrocní-zprava-2021.pdf

⁴ Text připomínky je dostupný v Evidenci stanovisek ombudsmana, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/10942>.

Novela chtěla nově zavést také časové zastropování poskytování bezplatného ubytování v nouzovém ubytování, aniž by stát držitelům dočasné ochrany poskytl finanční podporu pro zajištění jiného typu ubytování. Po uplynutí stanovené doby by držitel dočasné ochrany mohl v nouzovém ubytování zůstat, jen když by se dohodl s provozovatelem a po 5 měsících by platil cenu obvyklou v místě bydliště. Ochránce odkázal na výzkumy, podle kterých zhruba 30 % držitelů dočasné ochrany bydlí v nebytových typech bydlení. Tito lidé mají často problémy odstěhovat se z nich do lepšího ubytování. Velká část držitelů dočasné ochrany je na této formě podpory závislá. Podle analýz bezplatné bydlení spolu s humanitární dávkou chrání většinu uprchlíků před propadem do totální chudoby. Od této úpravy i na základě připomínek ochránce překladatel nakonec upustil.

Zákon o sociálních službách⁵

Ochránce si je vědom nezbytnosti zvyšování **úhrady za poskytování služeb sociální péče**, jak navrhovalo Ministerstvo práce a sociálních věcí. S velkým znepokojením však sleduje, že již podruhé v průběhu roku 2022 mělo dojít k navýšení maximální výše úhrad u sociálních služeb osobní asistence a pečovatelské služby, aniž by došlo k odpovídajícímu navýšení příspěvku na péči ve všech jeho stupních. Je jen těžko představitelné, že si člověk z příspěvku na péči ve výši 880,- Kč, což je aktuální výše příspěvku na péči ve stupni I, bude moci hradit služby sociální péče. Přitom jde o lidi, kteří potřebují každodenní pomoc jiné osoby u tří, případně i čtyř základních životních potřeb. Již při dřívějších cenách jim příspěvek pokryl maximálně čtyři dny péče. Stejně tak u lidí s potřebou vyšší míry podpory, kteří nežijí v pobytových sociálních službách a pravidelně každodenně využívají (jinými slovy nezbytně potřebují) osobní asistenci, příspěvek na péči ve stupni závislosti III či IV se ani zdaleka neblíží skutečným výdajům vynaloženým na tuto službu.

Ochránce navrhoval podstatné navýšení příspěvku na péči ve všech jeho stupních, neboť pokud by příspěvek na péči zůstal zachován v současné výši, stanou se služby sociální péče pro lidi s postižením fakticky nedostupné, což vytváří neakceptovatelný stav.

Zákon o státní sociální podpoře⁶

Novela zákona o státní sociální podpoře navrhuje zakotvení pravidla, že ve vztahu ke každému dítěti se poskytuje vždy jen jeden rodičovský příspěvek. Toto pravidlo představuje další významné omezení finanční podpory náhradní rodinné péče [od ledna roku 2022 došlo ke snížení odměny za výkon pěstounské péče u pěstounů, které nevybral krajský úřad (tzv. nezprostředkovaných pěstounů)] Pokud by biologičtí rodiče dítěte ke dni jeho narození pracovali nebo podnikali, může být rodičovský příspěvek na toto dítě po jeho svěření do náhradní rodinné péče zcela nebo z velké části vyčerpaný. Nové pečující osobě by tak nárok na rodičovský příspěvek vůbec nemusel vzniknout. Ochránce v připomínce odkázal na rozsudky, z kterých dle jeho názoru vyplývá jednoznačný závěr, že podle platné úpravy při změně rodiny dítěte nelze celkovou výši rodičovského příspěvku považovat za částku, jež sdílí obě pečující osoby z první i druhé rodiny. Ochránce je přesvědčen

⁵ Text připomínky je dostupný v Evidenci stanovisek ombudsmana, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/10976>.

⁶ Text připomínky je dostupný v Evidenci stanovisek ombudsmana, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/10978>.

o nutnosti co nejvíce podporovat všechny formy náhradní rodinné péče. Ta totiž oproti ústavní péči umožňuje individuální přístup k dítěti a dává mu zdravý základ, na kterém může stavět v dalším životě a vztazích. Ústavní péče by měla představovat až to nejkrajnější řešení.

Školský zákon⁷

Návrh novely školského zákona přináší hned několik změn. Ochránce za zásadní považuje změnu v podobě poskytování podpůrného opatření asistenta pedagoga v základních školách. Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy navrhuje, aby se asistenti pedagoga stali standardní součástí pedagogického sboru běžných základních škol a byli financováni obdobně jako asistenti ve speciálních školách, tj. zavedením maximálního počtu hodin přímé pedagogické činnosti hrazených ze státního rozpočtu. Předkladatel neuvádí přesvědčivé argumenty pro uvedenou změnu. Na základě jím předložených kusých informací není možné vyhodnotit skutečné sociální dopady připomínkováného návrhu na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (např. děti se zdravotním postižením, s odlišným mateřským jazykem či romské děti), jejich zákonné zástupce (zejména v oblasti jejich pracovního uplatnění), a v důsledku také na pracovníky škol. Ochránce se domnívá, že není možné, aby po složitém období koronavirové pandemie a maximální snaze integrovat ukrajinské žáky (v obou případech se jednalo o události nepředvídatelné) stát zasadil českému vzdělávacímu systému citelnou ránu v podobě novely, která dopadne negativně na ty nejzranitelnější účastníky vzdělávacího procesu. Ochránce si je vědom toho, že předkladatelé mají právo upravovat zákonná pravidla pro poskytování podpůrných opatření (včetně asistenta pedagoga), vždy však musí jít o krok uvážený, podložený daty, se zřetelně popsány dopady na cílové skupiny a respektující ústavní a mezinárodněprávní závazky České republiky. Ochránce navrhl, aby předkladatel svůj návrh stáhl z meziresortního připomínkového řízení a předložil ho znovu poté, co zpracuje a projedná s odbornou veřejností kvalitní analýzu, která bude obsahovat příčiny a důsledky stávajícího i navrhovaného pojetí fungování asistenta pedagoga jako individualizovaného podpůrného opatření.

Energetický zákon⁸

Ochránce v připomínce upozornil zejména na nové definování tzv. zranitelného zákazníka. Návrh tento pojem definuje velmi úzce, neboť pod něj zahrnuje pouze určité typy osob se zdravotním postižením. Novelou prováděná směrnice⁹ sice v čl. 28 odst. 1 ponechává na členských státech, aby si samy vymezily pojem „zranitelný zákazník“, a jen demonstrativně vymezuje kritéria, která mohou zohlednit, tedy zdravotní postižení, výši příjmů, podíl výdajů na energii v rámci disponibilního příjmu nebo věk. Ochránce je však přesvědčen, že v současných podmínkách České republiky, kdy narážíme na problémy větší části obyvatel s hrazením výdajů za energie, není definice zranitelného zákazníka zvolená

---

⁷ Text připomínky je dostupný v Evidenci stanovisek ombudsmana, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/11024>.

⁸ Text připomínky je dostupný v Evidenci stanovisek ombudsmana, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/11014>.

⁹ Směrnice Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2019/944 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o změně směrnice 2012/27/EU.

předkladatelem odpovídající a dostatečná. Definice by dle ochránce měla zahrnovat minimálně i nízkopříjmové osoby, které jsou reálně ohroženy energetickou chudobou. Je pravda, že v České republice existuje systém sociálního zabezpečení, který je určen pro nízkopříjmové osoby, aby jim pokryl zvýšené náklady na energie (ať již jde o příspěvek na bydlení, doplatek na bydlení či dávky mimořádné okamžité pomoci), jak zmiňuje předkladatel v závěrečné zprávě z hodnocení dopadů regulace (RIA). Bohužel však jde o pomoc, která není dostatečně rychlá a účinná. Poznatky ochránce ukazují, že úřady práce, jež tyto dávky vyplácejí, jsou přetížené a také nedostatečně personálně obsazené. V důsledku těchto negativních skutečností se pomoc ve formě příspěvků nedostává ke skupinám ohroženým energetickou chudobou včas a reálně jim tak hrozí odpojení jejich odběrných míst. Pokud by tyto situace nastaly v důsledku energetické chudoby, porušily bychom právo osob na základní služby, mezi které Evropský pilíř sociálních práv zahrnul i energie. Evropský pilíř řadí energii mezi základní služby, k nimž má mít každý přístup, přičemž osobám v nouzi musí být k dispozici pomoc pro přístup k těmto službám. Nezahrnutím minimálně nízkopříjmových osob pod definici zranitelného zákazníka může dojít k tomu, že energie bude komoditou, ke které s ohledem na své příjmy nebudou mít někteří přístup. Ve shrnutí, ochránce je toho názoru, že definice zranitelného zákazníka je neodpovídajícím způsobem vymezena velmi úzce a měla by zahrnovat i další kategorie osob, které mohou mít z důvodu svých nízkých příjmů velmi omezený přístup k energiím.

Zákon o vyvlastnění¹⁰

Ochránce v návrhu novely upozornil na několik nesystémových bodů, např. na to, že dle nynější právní úpravy lze předmět vyvlastnění za určitých podmínek rozšířit o další část nemovitě věci nebo jinou nemovitou věc. Návrh zákona neumožňuje rozšířit předmět vyvlastnění i o věcné břemeno. Podmínkou je, že není možné pozemek, stavbu nebo jejich část, popřípadě právo odpovídající věcnému břemenu užívat bez vyvlastňovaného pozemku, stavby nebo jejich částí či věcného břemene buď vůbec, nebo jen s nepřiměřenými obtížemi, pak na ně lze rozšířit vyvlastnění. V důvodové zprávě není uvedeno, proč je navrhována změna. Dle názoru ochránce je možnost rozšířit vyvlastnění i o věcné břemeno prospěšná. Ke změně právní úpravy nespaturuje žádný důvod. Ochránce tedy konkrétně navrhl, aby došlo k úpravě § 5 odst. 1 tak, aby bylo možné rozšířit vyvlastnění i o věcné břemeno.

Zákony o výkonu trestu odnětí svobody, výkonu vazby a zabezpečovací detence¹¹

Z podnětu ochránce byla připravena novela zákona o výkonu trestu odnětí svobody a dalších zákonů, která nově upravuje nakládání s finančními prostředky odsouzených. Současný stav, kdy odsouzeným nezůstanou jakékoliv finance v situaci, kdy mají tzv. jiné příjmy (důchody, výsluh, příspěvky od rodiny) a mají současně exekučně vymáhané dluhy, považuje ochránce za nežádoucí. V rámci připomínkového řízení ochránce upozornil například na absenci úpravy mezní lhůty, ve které může ředitel věznice vyměřit náklady výkonu trestu a náklady výkonu vazby odsouzenému. Taková situace je nežádoucí, neboť správní soudy

¹⁰ Text připomínky je dostupný v Evidenci stanovisek ombudsmana, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/11244>.

¹¹ Text připomínky je dostupný v Evidenci stanovisek ombudsmana, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/11112>.

judikují, že zásahy veřejné moci do soukromé sféry musí být zásadně limitovány během času. Pokud v zákoně nebude mezní lhůta uvedena, bude třeba hledat toto pravidlo v jiném právním předpise, a to v daňovém řádu pomocí analogie. I když lze nedostatečnost právní úpravy řešit výkladem, z dlouhodobého hlediska ochránce nepovažuje takovou praxi za žádoucí. Proto navrhl, aby bylo v zákonech výslovně uvedeno, že náklady výkonu trestu lze vyměřit nejpozději do tří let od propuštění odsouzeného z výkonu trestu odnětí svobody a náklady výkonu vazby lze vyměřit nejpozději do 3 let od právní moci usnesení soudu ukládajícím odsouzenému tuto povinnost.

B.2 Přírodní park Modřany – Povodňová, Praha 4 (sp. zn. 2644/2022/VOP)¹²

Stavební dozor dle ustanovení § 132 a násl. stavebního zákona (zákon č. 183/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů) nelze vykládat jako 24 hodinovou přítomnost oprávněných úředních osob stavebního úřadu na stavbě.

Stavební zákon nevylučuje, aby stavebník (vlastník) opakovaně požádal stavební úřad o prodloužení lhůty k doplnění žádosti o dodatečné povolení stavby.

Stěžovatel se na ochránce obrátil s námitkou nečinnosti stavebního úřadu Městské části Praha 12 (dále „stavební úřad“) ve věci projednání žádosti stavebníka (Městské části Praha 12) o dodatečné povolení „Přírodního parku Modřany-Povodňová, Praha 4“ (dále „přírodní park“). Stavebník část přírodního parku (chodníky, lávky, odpočívky) provedl v rozporu s ověřenou projektovou dokumentací a s požadavky „bezbariérové“ vyhlášky (vyhláška č. 398/2009 Sb.).

Stěžovatel namítal nedůslednost stavebního úřadu (oprávněných úředních osob stavebního úřadu) při výkonu dozorových oprávnění. Poukazoval také na neúměrnou dobu projednávání žádosti o dodatečné povolení, což je způsobeno tím, že stavební úřad stavebníkovi opakovaně prodlužuje lhůtu k podání úplné žádosti. Dle ochránce pojem „soustavný“ dozor nad zajišťováním ochrany veřejných zájmů užitý v ustanovení § 132 odst. 1 stavebního zákona je třeba vykládat v kontextu hlavy II. stavebního zákona jako aktivní jednání stavebního úřadu. Pojem „soustavný“ nelze vnímat jako celodenní, nepřetržitou přítomnost oprávněných úředních osob stavebního úřadu na konkrétní stavbě či pozemku.

Ochránce zčásti přisvědčil námitkám stěžovatele, pokud jde o délku projednávání nepovolených částí přírodního parku. Nepovažoval však jednání stavebníka za obstrukce, jejichž cílem je úmyslně protahovat či oddalovat rozhodnutí, které by odůvodňovaly, aby stavební úřad zamítl žádost o dodatečné povolení a rozhodl o nařízení odstranění nepovolených částí přírodního parku.

Poté, co ochránce vydal zprávu o šetření, stavební úřad vydal pravomocné rozhodnutí o dodatečném povolení nepovolených částí přírodního parku.

¹² Zpráva o šetření je dostupná v Evidenci stanovisek ombudsmana, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/10860>.

B.3 Průkaz ZTP pro chlapce (sp. zn. 7814/2021/VOP)¹³

Ochránce se zabýval případem jedenáctiletého chlapce, kterému byl odebrán průkaz ZTP. Jeho matka argumentovala, že se chlapcův zdravotní stav nezlepšil (Aspergerův syndrom s ADHD), ale naopak se zhoršil, když přibyla emoční labilita s nakupením tiků v zátěži a Tourettův syndrom. Ochránce zjistil, že chlapec se v jedenácti letech teprve učí samostatnému pobytu doma a pouhá osamocení v domácím prostředí u něj spouští tikovou poruchu a následný stres způsobuje, že i na poměrně běžné situace reaguje neobvyklými a neadekvátními vokálními a motorickými projevy. Ochránce v žádosti o zahájení přezkumného řízení upozornil ministra práce a sociálních věcí na nedostatečné odůvodnění posudku, zejména na skutečnost, že se posudkoví lékaři nezabývali otázkou, s jakým psychickým vypětím a s jakými dopady na psychiku by byl chlapec schopen samostatné orientace v exteriéru. Přitom jde o hodnocení, které vyžaduje přímo zákon (§ 34 odst. 2 a 3 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů.). Ministr nezákonné odvolací rozhodnutí zrušil v přezkumném řízení a v obnoveném řízení odvolací orgán chlapci vrátil průkaz ZTP.

B.4 Výzkum ochránce ve věci vyhledávání volných pěstounů a osvojitelů pro děti v pěstounské péči na přechodnou dobu (sp. zn. 6324/2021/VOP)¹⁴

Ochránce šetřil postup krajských úřadů a orgánů sociálně právní ochrany dětí (OSPOD) při vyhledávání obecných pěstounů a osvojitelů pro děti, které jsou v pěstounské péči na přechodnou dobu (PPPD). Součástí šetření byl výzkum, který potvrdil, že praxe správních orgánů je velmi rozdílná. Ochránce tedy přistoupil k vydání zprávy o šetření s doporučeními, jak nevyhovující stav napravit.

Ochránce upozornil, že nadále existuje potřeba zavedení jednotné, celostátní databáze žadatelů o pěstounskou péči a osvojení. Ukázalo se také, že existuje rozdílný přístup k zahájení procesu zprostředkování v závislosti na sanaci rodinných poměrů dítěte v PPPD.

Za účelem lepší spolupráce a předávání informací by také OSPOD dítěte měl být vždy přítomen poradnímu sboru a měl mít právo hlasovat o konečném výběru vhodného žadatele. Krajské úřady by o zasedání poradních sborů měly vždy vyhotovovat záznamy, v nich odůvodní výběr vhodného žadatele či důvod, proč k jeho výběru poradní sbor nedospěl. Ochránce zjistil, že je také třeba zaměřit větší pozornost na vyhledávání žadatelů, kteří budou ochotni a schopni přijímat tzv. zvláště zranitelné skupiny dětí (zejména šlo o romské děti, sourozenecké skupiny dětí, děti s postižením i děti jiné národnosti či státní příslušnosti). Za tímto účelem by v rámci přípravy i po ní, měl být kladen specifický důraz na vytipování, motivování a podporu takových žadatelů.

¹³ Zpráva o šetření je dostupná v Evidenci stanovisek ombudsmana, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/11018>.

¹⁴ Zpráva o šetření je dostupná v Evidenci stanovisek ombudsmana, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/11096>.

Ochránce naproti tomu nedoporučil zveřejňování informací o některých dětech prostřednictvím příběhů například na internetových stránkách krajských úřadů z důvodu možného zásahu do soukromí a důstojnosti dítěte a jeho rozpoznatelnosti.

Ministerstvo práce a sociálních věcí již doporučení ochránce částečně realizuje. Plánuje i další kroky v souladu s navrženými doporučeními, a to v rámci své metodické činnosti, prostřednictvím pravidelných kontrol na krajských úřadech a v rámci chystané novelizace. Ministerstvo také pracuje na přípravě celostátní databáze žadatelů o pěstounskou péči a osvojení.

B.5 Revitalizace Sofijského náměstí, Praha 4 (sp. zn. 5787/2021/VOP)¹⁵

Provedené podstatné změny (odchylky) od ověřené projektové dokumentace stavby lze zhojit rozhodnutím o jejich dodatečném povolení (§ 129 odst. 3 stavebního zákona), nebo rozhodnutím o povolení změny stavby před jejím dokončením (§ 118 stavebního zákona).

Na veřejného ochránce práv se obrátil obyvatel Prahy 4 s námitkou nesprávného postupu speciálních stavebních úřadů, konkrétně odboru výstavby Městské části Praha 12 jako speciálního stavebního úřadu pro stavby místních komunikací a veřejně přístupných účelových komunikací (dále „speciální stavební úřad“) a nadřízeného odboru pozemních komunikací a drah Magistrátu hl. m. Prahy (dále „magistrát“).

Ochránce zahájil ve věci šetření a konstatoval, že oba speciální stavební úřady se věcí zabývají a usilují o její právní a faktické dořešení. Vůči speciálnímu stavebnímu úřadu však vnesl výhradu nedůslednosti v tom smyslu, že bezodkladně nepřijal opatření k nápravě poté, co obdržel opakované informace (např. od Městské policie hl. m. Prahy), že nepovolená část náměstí (severní přístupová rampa) není zabezpečena proti užívání veřejností. Navíc tato rampa není povolena k trvalému užívání a je provedena v rozporu s požadavky „bezbariérové vyhlášky“ (vyhláška č. 398/2009 Sb.).

Ochránce s ohledem na povahu stavby (veřejné prostranství) apeloval na speciální stavební úřad, aby v souladu se zásadou procesní ekonomie rozhodl o žádosti stavebníka o dodatečném povolení. Ochránce se neztotožnil s názorem magistrátu, že provedení stavby v rozporu se schváleným stavebním povolením lze řešit povolením změny stavby před jejím dokončením, nikoliv v řízení o odstranění stavby.

Po vydání zprávy o šetření a následného závěrečného stanoviska s návrhem opatření k nápravě, vydal speciální stavební úřad pravomocné rozhodnutí o dodatečném povolení nepovolených částí náměstí. Magistrát přijal právní názor ochránce, že podstatné odchylky od ověřené projektové dokumentace stavby lze zhojit v řízení o odstranění stavby resp. v řízení o žádosti o jejich dodatečné povolení, nikoliv v řízení o povolení změny stavby před jejím dokončením.

---

¹⁵ Zpráva o šetření je dostupná v Evidenci stanovisek ombudsmana, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/10658>.

B.6 Kontakt dětí s prarodiči ze strany zemřelé matky (sp. zn. 6341/2021/VOP)¹⁶

- I. Při vyhodnocování nejlepšího zájmu dítěte v souvislosti s jeho stykem s prarodiči, příbuznými nebo blízkými (§ 927 občanského zákoníku), musí OSPOD vzít v potaz především rozsah péče obou rodičů, názor dítěte, vztahy dítěte se všemi dalšími příbuznými a za běžných okolností také názor rodičů (článek 5 Úmluvy o styku s dětmi; čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte).**
- II. Spor mezi rodičem a prarodiči, kteří se domáhají práva styku, může být pro dítě ohrožující (§6 zákona o sociálně-právní ochraně dětí). OSPOD v takové situaci musí využít svých oprávnění a pomoci stranám sporu dosáhnout smírného řešení (§ 11, 12 a 13 odst. 1 písm. d) zákona o sociálně-právní ochraně dětí.**

Na ochránce se obrátil otec dvou nezletilých chlapců, kterým zemřela matka. Po rozvodu rodičů soud svěřil děti do péče matky a upravil jejich styk s otcem. Když matka onemocněla, o děti pečovali mateřští prarodiče a otec. Po smrti matky přešly děti do péče otce. Mateřští prarodiče chtěli být s dětmi častěji, než jim otec umožňoval a měli též výhrady k jeho péči. Proto se obrátili nejprve na OSPOD a posléze na soud. Otci vadilo, že OSPOD jako opatrovník dětí v soudním řízení podpořil styk prarodičů s dětmi každý třetí víkend. Argumentoval tím, že prarodiče narušují výchovu synů z jeho strany. Vadilo mu také, že se syny nebude moci trávit volný čas, když budou u prarodičů.

Ochránce zjistil, že OSPOD aktivně spolupracoval s rodinou. OSPOD vyhodnotil chlapce jako ohrožené kvůli úmrtí matky a následným sporům mezi prarodiči a otcem. OSPOD jednal s otcem i prarodiči a snažil se jim pomoci najít smírné řešení sporu. Otci OSPOD doporučil psychologickou pomoc pro děti, kterou zprostředkoval. OSPOD také uspořádal případovou konferenci, na které se otec s prarodiči dohodl na styku s dětmi. Protože dohoda po několika měsících přestala fungovat, obrátili se prarodiče na soud. Jako opatrovník chlapců OSPOD navrhl soudu, aby se s prarodiči stýkali každý třetí víkend. Vyhodnotil, že takto častý kontakt je v jejich nejlepším zájmu, protože se prostřednictvím prarodičů mohou stýkat se svou zletilou sestrou a dalšími příbuznými zemřelé matky. Přihlédl také k názoru chlapců. Ti měli prarodiče velmi rádi a přáli si je často navštěvovat.

Ochránce dospěl k závěru, že OSPOD nepochybil. Svým poradenstvím se totiž snažil napomoci urovnání sporů mezi otcem a prarodiči. Jako opatrovník dětí správně vyhodnotil jejich nejlepší zájem a své návrhy soudu přesvědčivě zdůvodnil.

¹⁶ Zpráva o šetření je dostupná v Evidenci stanovisek ombudsmana, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/11032>.

B.7 Semináře, kulaté stoly a školení

- Dne 3. října odbor dohledu nad omezováním osobní svobody uspořádal seminář s názvem **Dobrá praxe v zařízeních ústavní a ochranné výchovy**.
- Dne 14. října ochránce uspořádal kulatý stůl na téma **Srozumitelnost ve veřejné správě**,¹⁷ kde mimo jiné představil toto shrnutí:

Co je srozumitelný úřední text?

Srozumitelný úřední text je:

- ✓ **přehledný** – čtenář se v něm vyzná
- ✓ **stručný, ale úplný** – obsahuje jen to, co má, a nic navíc
- ✓ **praktický** – čtenář ví, co má dělat
- ✓ **napsaný jazykem, jemuž čtenář sám porozumí** – tedy běžným jazykem, jakým mluvíme
- ✓ **právně přesný** – použité právní pojmy a koncepty čtenáři vysvětluje, například neopisuje text právního předpisu, ale jednoznačně zachovává jeho význam

- Dne 19. října odbor dohledu nad omezováním osobní svobody uspořádal v Ostravě seminář s názvem **Dobrá praxe v zařízeních ústavní a ochranné výchovy**.
- Dne 3. listopadu odbor dohledu nad omezováním osobní svobody uspořádal v Praze seminář s názvem **Dobrá praxe v zařízeních ústavní a ochranné výchovy**.

¹⁷ Tisková zpráva ze dne 19. října 2022 je dostupná zde:

https://www.ochrance.cz/aktualne/urednici_i_soudci_se_na_kulatem_stole_u_ombudsmana_shodli_ze_uredni_pis_emnosti_maji_byt_srozumitelne_pro_ctenare/

- Ve dnech 3. a 4. listopadu ochránce uspořádal vědecký seminář s názvem **Aktuální otázky uprchlického a cizineckého práva.**
- Dne 8. listopadu odbor veřejného pořádku a místní správy ve spolupráci s Krajským úřadem Karlovarského kraje uspořádal v Karlových Varech seminář s názvem **Právo na informace a ochrana osobních údajů.**
- Dne 9. listopadu odbor veřejného pořádku a místní správy ve spolupráci s Krajským úřadem Plzeňského kraje uspořádal v Plzni seminář s názvem **Právo na informace a ochrana osobních údajů.**
- Dne 15. listopadu odbor veřejného pořádku a místní správy ve spolupráci s Magistrátem hlavního města Prahy uspořádal on-line seminář s názvem **Právo na informace a ochrana osobních údajů.**
- Dne 15. listopadu odbor rodiny, zdravotnictví a práce uspořádal v Olomouci seminář s názvem **OSPOD v porozvodovém konfliktu rodičů.**
- Dne 22. listopadu odbor dohledu nad omezováním osobní svobody uspořádal on-line školení s názvem **Používání omezovacích prostředků na psychiatrii.**
- Dne 29. listopadu odbor veřejného pořádku a místní správy ve spolupráci s Krajským úřadem Moravskoslezského kraje uspořádal v Ostravě seminář s názvem **Právo na informace a ochrana osobních údajů.**
- Dne 1. prosince ochránce uspořádal kulatý stůl s názvem **Peněžitá pomoc obětem trestných činů.**
- Dne 13. prosince odbor justice, migrace a financí uspořádal on-line seminář s názvem **Správa místních poplatků.**

C. Dohled nad omezováním osobní svobody a sledování vyhoštění

Ochránce je od roku 2006 národním preventivním mechanismem podle Opčního protokolu k Úmluvě proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání. Systematicky navštěvuje zařízení pro osoby omezené na svobodě z moci úřední i v důsledku závislosti na poskytované péči. Svá zjištění a doporučení zobecňuje v souhrnných zprávách z návštěv a formuluje standardy zacházení. Předkládá je zařízením, jejich zřizovatelům a veřejnosti. Systémová doporučení pak adresuje ústředním orgánům státní správy. Ochránce rovněž sleduje zajištění cizinců a výkon správního vyhoštění.

C.1 Systematické návštěvy a sledování vyhoštění

Ochránce ve čtvrtém čtvrtletí provedl 8 systematických návštěv zařízení.

Ochránce následnou návštěvou prověřil plnění doporučení z dřívějších návštěv v Zařízení pro zajištění cizinců Bálková, Výchovném ústavu ve Višňovém a policejních celách při Obvodním oddělení Zlín. V rámci návštěv zařízení sociálních služeb, která poskytují péči lidem s demencí, navštívil domov se zvláštním režimem při Domově sociálních služeb Pacov, p. o. Ochránce prověřil podmínky a zacházení s lidmi také v rámci návštěvy policejních cel při obvodním oddělení Valašské Meziříčí, v Dětském domově Sázava, Dětském domově Zašová a v registračním centru pro uprchlíky v Břeclavi.

C.2 Zpráva z návštěv vazebních věznic

Ochránce vydal zprávu ze série návštěv pěti vazebních věznic.¹⁸ Zpráva obsahuje systémová doporučení adresovaná Generálnímu ředitelství Vězeňské služby ČR a řadu doporučení určených přímo zařízením, kde se vykonává vazba. Upozorňuje na zásahy do soukromí v případech, kdy jsou v některých celách využívány kamery, na nedostatek denního světla na celách a na omezenou možnost větrání nebo na omezenou možnost trávit čas mimo celu. Vězeňská zařízení také nezajišťují možnost zaměstnávání obviněných. Bez zaměstnání během výkonu vazby obvinění zcela přicházejí o příjem a ztrácejí možnost platit běžné výdaje, jako je nájem bytu nebo jiné pravidelné náklady. Ochránce o zjištěních informoval prostřednictvím tiskové zprávy i veřejnost.¹⁹

C.3 Zpráva z návštěv zařízení dětské lůžkové psychiatrie

Ochránce uskutečnil sérii návštěv v zařízeních dětské lůžkové psychiatrie, z nichž vydal zprávu o svých zjištěních²⁰ v oblasti zacházení s dítětem a rozhodování o něm. Návštěvy ukázaly, že nezletilí pacienti nebývají přiměřeně zapojeni do rozhodování, což z nich činí

¹⁸ Souhrnná zpráva je dostupná v Evidenci stanovisek ombudsmana, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/10920>

¹⁹ Tisková zpráva ze dne 3. listopadu 2022 je dostupná zde: https://www.ochrance.cz/aktualne/nejcastejsi_problemy_ve_vazebnich_veznich_nedostatek_soukromi_malo_sv_etla_i_vzduchu_a_minimalni_moznost_traveni_casu_mimo_cely/

²⁰ Zpráva z návštěv je dostupná zde: <https://www.ochrance.cz/uploads-import/ESO/Brozura%20detska%20psychiatrie%2008-22%20online.pdf>

pouhé objekty péče. Proto ochránce ještě před touto zprávou vydal samostatné *Doporučení obsahující základní pravidla pro zapojení dětí do rozhodování v souvislosti s jejich hospitalizací na psychiatrii (2021)*.²¹ Co se týká zacházení s dětskými pacienty v průběhu hospitalizace, prostředí i režim v nemocnici má podporovat léčbu a cíl hospitalizace, tak aby děti zůstávaly v nemocnici co nejkratší dobu. Průměrná doba hospitalizace se pohybuje v řádu týdnů, v některých nemocnicích přitom stále panuje neosobní prostředí s mnohalůžkovými pokoji nebo dokonce s mřížemi na oknech. Ochránce o svých zjištěních informoval prostřednictvím tiskové zprávy veřejnost.²²

C.4 Jednání s policejním ředitelem

Ochránce se dne 3. listopadu setkal²³ s policejním prezidentem Martinem Vondráškem. Diskutovali o poznatcích z ombudsmanských kontrol policejních cel nebo o možnostech zajištění práva pacienta (osoby zadržované Policií ČR) na soukromí a zachování lékařského tajemství. Předmětem jednání bylo také oprávnění zaměstnanců Kanceláře sledovat průběh vyhoštění ve všech jeho fázích, tedy i část převozu cizince v policejním vozidle, které vyplývá z mandátu ochránce při sledování vyhoštění. Součinnost policie však není dostatečná a opakuje se situace, kdy zaměstnanci Kanceláře veřejného ochránce práv nejsou vpuštěni do eskortního vozidla a nemohou tak sledovat průběh celé realizace vyhoštění. Na tato a další projednávaná témata navážou další dílčí pracovní jednání.

C.5 Konference, kulaté stoly a školení

Pro pracovníky krajských úřadů, kteří mohou řešit stížnosti na zdravotní péči, ale také pro další odborníky připravili zaměstnanci Kanceláře veřejného ochránce práv dne 22. listopadu seminář přibližující současné trendy v oblasti používání omezovacích prostředků ve zdravotnictví. Dále zorganizovali tři vzdělávací semináře v Praze, Brně a Ostravě, kterých se zúčastnilo celkem 133 pracovníků zařízení ústavní a ochranné výchovy. Zaměstnanci Kanceláře na seminářích představili příklady dobré praxe, které poznali při návštěvách dětských zařízení od roku 2019.

---

²¹ Doporučení je dostupné zde: https://www.ochrance.cz/uploads-import/ESO/Doporu%C4%8Den%C3%AD%20d%C4%9Btsk%C3%A1%20psychiatrie_002%20Copy.pdf

²² Tisková zpráva a odkazy na jednotlivé zprávy z návštěv psychiatrických zařízení jsou dostupné zde: https://www.ochrance.cz/aktualne/v_komunikaci_s_detskymi_pacienty_na_psychiatriich_je_co_zlepovat-jejich_primerene_zapojeni_do_rozhodovani_zvladaji_jen_nektere_nemocnice/

²³ Viz také <https://www.facebook.com/verejny.ochrance.prav/photos/a.523677494346598/5782957518418543>

D. Ochrana před diskriminací

V roce 2009 byl ochránce pověřen rolí národního orgánu pro rovné zacházení a ochrany před diskriminací (*equality body*) v souladu s právem Evropské unie. Přispívá tedy k prosazování práva na rovné zacházení se všemi osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ, národnost, pohlaví, sexuální orientaci, věk, zdravotní postižení, náboženské vyznání, víru nebo světový názor. Za tím účelem poskytuje pomoc obětem diskriminace, provádí výzkum, zveřejňuje zprávy a vydává doporučení k otázkám souvisejícím s diskriminací a zajišťuje výměnu dostupných informací s příslušnými evropskými subjekty.

Od ledna 2018 ochránce pomáhá také cizincům-občanům Evropské unie, kteří žijí nebo pracují v České republice. Poskytuje jim informace o jejich právech a pomoc při podezření na diskriminaci z důvodu státní příslušnosti. Při tom spolupracuje se zahraničními orgány, které mají obdobné poslání vůči českým státním příslušníkům.

D.1 Neřešení nepříznivé sociální situace ženy s omezenou svéprávností a diskriminace v přístupu k bydlení (sp. zn. 2450/2021/VOP)²⁴

Stěžovatelka, která má omezenou svéprávnost, bydlela v nevyhovujícím malém bytě společně se svou matkou a otčímem upoutaným na lůžko. V rodině kvůli tomu vznikaly časté konflikty, které zhoršovaly zdravotní stav stěžovatelky. Její opatrovnice se delší dobu neúspěšně snažila zajistit pro ni samostatné bydlení. Stěžovatelka mimo jiné podala žádost o zařazení do výběrového řízení na nájem bytu ve vlastnictví města. Město její žádost odmítlo, protože zásady pronájmu městských bytů obsahovaly podmínku plné svéprávnosti uchazeče. Z podání dále vyplynulo, že sociální pracovníci městského úřadu, třebaže měli potřebné informace, se dlouhodobou nepříznivou sociální situací stěžovatelky nezabývali.

Ochránce posuzoval otázku diskriminace v přístupu k bydlení i šetřil výkon sociální práce na obci.

Ve vztahu k otázce diskriminace ochránce konstatoval, že omezení svéprávnosti úzce souvisí se stěžovatelčím duševním onemocněním, tj. okolností, která naplňuje definici zdravotního postižení podle antidiskriminačního zákona. Město odmítlo stěžovatelku zařadit mezi uchazeče o nájem obecního bytu z důvodu její omezené svéprávnosti, aniž se individuálně zabývalo schopnostmi stěžovatelky samostatně bydlet a aniž by prozkoumalo jiné možnosti, jak zajistit, že stěžovatelka bude dodržovat povinnosti z nájemní smlouvy. Město se tak dopustilo diskriminace stěžovatelky v přístupu k bydlení z důvodu jejího zdravotního postižení. Ochránce proto městu doporučil, aby ze zásad pronájmu bytů ve svém vlastnictví podmínku plné svéprávnosti uchazečů vypustilo. Podle ochránce by město mělo u zájemců o byt s omezenou svéprávností postupovat vždy individuálně a zvážit, zda nejsou k dispozici jiná přiměřenější opatření k tomu, aby mohla být uzavřena platná nájemní smlouva a následně dodržovány povinnosti nájemců. Město však toto doporučení ochránce odmítlo.

²⁴ Jednotlivé dokumenty z šetření naleznete v Evidenci stanovisek ombudsmana, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/10774>.

Opatrovnice se v této věci následně obrátila na Ministerstvo vnitra s podnětem k provedení úkonů dozoru nad zásadami pronájmu bytů ve vlastnictví města z důvodu diskriminační podmínky plné svéprávnosti uchazečů.

V rámci šetření výkonu sociální práce ochránce konstatoval, že městský úřad měl podle zákona o sociálních službách povinnost řešit nepříznivou sociální situaci stěžovatelky, ač byl o ní informován. Městský úřad proto při výkonu sociální práce pochybil. Ochránce jako opatření k nápravě navrhl, aby městský úřad zajistil řádné plnění povinnosti sociální práce s lidmi v nepříznivé sociální situaci i v případě, kdy tito lidé mají soudem ustanoveného opatrovníka, a aby v rámci další sociální práce se stěžovatelkou více uplatňoval interdisciplinární a multidisciplinární spolupráci (např. v podobě svolání případové konference). Městský úřad obě opatření k nápravě akceptoval.

D.2 Podmínky vydání zbrojního průkazu občanům EU (sp. zn. 9658/2022/VOP)²⁵

Ministerstvo vnitra nediskriminuje občany EU na základě státní příslušnosti (článek 18 SFEU), pokud vykládá podmínky vydání zbrojního průkazu tak, že žadatelé musí absolvovat zkoušku odborné způsobilosti v češtině a bez tlumočníka.

Stěžovatelka je občanka Spolkové republiky Německo, která pobývá v České republice, avšak nehovoří česky. Chtěla by si požádat o vydání zbrojního průkazu. K tomu je podle zákona třeba prokázat odbornou způsobilost vykonáním zkoušky, kterou je podle výkladu Ministerstva vnitra třeba složit v češtině a bez možnosti využití tlumočníka. Tento požadavek podle stěžovatelky drtivě většině cizinců, včetně jí samotné, brání v absolvování zkoušky. Stěžovatelka se proto domáhala možnosti absolvovat zkoušku s tlumočníkem nebo s překladem otázek v písemném testu.

Ochránce řešil otázku, zda výklad Ministerstva vnitra nediskriminuje občany EU na základě jejich státní příslušnosti. Dospěl k závěru, že z právních předpisů neplyne právo na tlumočníka pro účely zkoušky odborné způsobilosti žadatele o vydání zbrojního průkazu a zároveň nejde o nepřímou diskriminaci stěžovatelky jakožto občanky EU na základě státní příslušnosti. Ochránce přesto na ministerstvo apeloval, aby podmínky vydání zbrojního průkazu vyjasnilo, a to minimálně zpřesněním zavádějících informací uvedených na jeho webových stránkách, a ještě lépe změnou příslušných podzákonných předpisů. Ministerstvo následně své webové stránky upravilo.

---

²⁵ Zpráva o šetření je dostupná v Evidenci stanovisek ombudsmana, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/10956>.

D.3 Nedostupnost obecního bydlení pro člověka s postižením (sp. zn. 7982/2021/VOP)²⁶

Zásady pro hospodaření s byty upravují podmínky nakládání s bytovým fondem obce. Jedná se tedy o významný dokument, který by měl být zveřejněn. Opačný postup je v rozporu s principy dobré správy.

Ochránce se zabýval případem manželů, kteří se cítili být diskriminováni v procesu výběru mezi zájemci o uzavření nájemní smlouvy k obecnímu bytu kvůli zdravotnímu postižení manžela. Podezření na diskriminaci se nepotvrdilo, protože obec svůj postup přesvědčivě vysvětlila. Postup města při přidělování bytů však ochránce označil za netransparentní. O přidělování bytů totiž rozhodovalo podle neveřejných Zásad pro hospodaření s byty. Netransparentnost snižuje důvěru občanů v to, že město spravuje bytový fond v souladu se zákonem i vlastními předpisy, a může přispět k obavám, že město postupuje diskriminačně. Protože by obce měly jednat předvídatelně, měly by taktéž stanovit jasná a přehledná pravidla pro přidělování obecních bytů a v dostupné formě je zveřejnit.

Ačkoliv ochránce diskriminaci neshledal, doporučil městu, aby Zásady pro hospodaření s byty byly veřejně dostupné a aby město poskytovalo odůvodnění, proč byla žádost o obecní bydlení neúspěšná.

D.4 Nadstandardní pracovní volno za účelem péče o dítě poskytované ženám a mužům nerovnoměrně (sp. zn. 12990/2022/VOP)²⁷

Praxe zaměstnavatele spočívající v rozdílném poskytování mimořádného pracovního volna s náhradou mzdy na péči o dítě do 12 let věku zaměstnancům (otcům) a zaměstnankyním (matkám) může zakládat přímou diskriminaci z důvodu pohlaví.

Muž zaměstnaný v nadnárodní společnosti poukazoval na nerovné podmínky při poskytování benefitu pracovního volna za účelem péče o dítě. Jednalo se o pracovní volno s náhradou mzdy na péči o dítě do 12 let věku, které je v rozsahu 2 až 4 dnů zaručeno osamělému rodiči. Muž rozporoval především skutečnost, že zatímco zaměstnankyně – matky mohou volno v rozsahu alespoň jeden den za pololetí čerpat bez ohledu na jejich partnerský či rodinný status, v případě zaměstnanců – otců je ve všech případech pro čerpání volna nutné, aby byli osamělí, rozvedení, případně jim bylo dítě svěřeno do výchovy.

Stěžovatel chtěl vyjednávat se zaměstnavatelem, aby od nerovného zacházení upustil. Proto mu ochránce vysvětlil, že by mohlo jít o přímou diskriminaci, a jak se může bránit.

²⁶ Zpráva o nezjištění diskriminace je dostupná v Evidenci stanovisek ombudsmana, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/11232>.

²⁷ Odpověď stěžovateli viz Evidence stanovisek ochránce: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/11192>.

D.5 Zásadní pracovní jednání

V listopadu a prosinci se právnička odboru rovného zacházení zúčastnila dvou setkání pracovní skupiny zřízené Ministerstvem školství mládeže a tělovýchovy, která se zabývá problémy žáků s odlišným mateřským jazykem. Pracovní skupina se ve své další činnosti bude věnovat tomu, jak zlepšit průběh vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem ve středních školách, integraci žáků z Ukrajiny a problematikou dětí s odlišným mateřským jazykem starších 15 let, které jsou mimo vzdělávací systém. Prosincové jednání bylo především zaměřeno na problematiku tzv. nultého přípravného ročníků před nástupem na střední školu. Členové pracovní skupiny sdíleli poznatky z již uskutečněných pilotních projektů a projednávali zejména otázky případného legislativního zakotvení tohoto přípravného ročníku.

Právník odboru rovného zacházení se zúčastnil dalšího jednání Výboru pro práva LGBTI+ lidí, která projednávalo například výzvu Společně proti nenávisti reagující na queerfobní útoky na Slovensku, postavení LGBTI+ lidí v souvislosti s probíhající válkou na Ukrajině či nový Národní program řešení problematiky HIV/AIDS v ČR.

V prosinci se právníci odboru rovného zacházení zúčastnili také zasedání Výboru pro práva dítěte. Výbor projednával témata související s rovným přístupem ke vzdělání, mj. problematiku poskytování zdravotních služeb ve školách. To je téma, u něhož ochránce dlouhodobě usiluje o systémové změny.

D.6 Osvěta

V pořadu České televize „**Sama doma**“ vystoupily právničky z odboru rovného zacházení k tématu diskriminace seniorů a k tématu rodičů na pracovním trhu.

Právnička odboru rovného zacházení vystoupila na mezinárodní konferenci **Život s autismem**, kde představila aktivity ochránce související s poskytováním zubní péče lidem s mentálním postižením a poruchami autistického spektra. Jednalo se o konferenci, na které vystoupili jak zástupci odborné veřejnosti, kteří diskutovali s přítomnými o některých souvisejících aktuálních tématech nebo seznamovali s metodami a přístupy v práci s lidmi s poruchami autistického spektra, tak lidé s těmito poruchami, kteří sdíleli své vlastní životní zkušenosti.

Proběhla exkurze studujících sociologie Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. Součástí exkurze byl i seminář zaměřený na téma diskriminace z důvodu pohlaví a genderové identity (problémy trans gender osob a sexuálního obtěžování).

Na konferenci k tématu nerovnosti v odměňování mezi ženami a muži (Gender Pay Gap) sdílely právničky odboru rovného zacházení ochráncem šetřené případy v této oblasti.

D.7 Konference, kulaté stoly a školení

Ochránce se ve spolupráci s Úřadem vysokého komisaře OSN pro uprchlíky zapojil do několika školení zaměřených především na sociální práci související s příchodem uprchlíků z Ukrajiny.

D.8 Mezinárodní spolupráce

Zaměstnanci Kanceláře pokračovali ve spolupráci se sítí orgánů pro rovné zacházení Equinet. Konkrétně se zúčastnili výroční schůze. Dále se také zapojili do několika pracovních skupin. V rámci pracovní skupiny zaměřené na koncepční změny v oblasti antidiskriminačního práva diskutovali o povinnosti přijímat přiměřená opatření v souvislosti s jinými důvody, než je zdravotní postižení. Předmětem jednání pracovní skupiny zaměřené na rovnost žen a mužů byla především aktuálně připravovaná evropská legislativa týkající se rovnosti žen a mužů, kterou měli členové pracovní skupiny možnost prodiskutovat přímo se zástupci Evropské komise. Kromě toho se skupina věnovala přípravě semináře k platové transparentci a plánovala své příští aktivity v oblasti ochrany před genderově podmíněným násilím. V pracovní skupině zaměřené na výklad antidiskriminačního práva se věnovali diskuzím nad materiálem k *actio popularis* v diskriminačních sporech. Členové této pracovní skupiny absolvovali dvě společná jednání a také školení týkající se používání dat v antidiskriminačním právu. Poslední tematicky zaměřená pracovní skupina se věnuje výměně informací o případech diskriminace v rámci použití systémů umělé inteligence (AI) a regulačním rámci pro AI na národní i evropské úrovni.

E. Sledování práv lidí s postižením

Počínaje lednem 2018 ochránce zastává také funkci monitorovacího orgánu pro naplňování práv zakotvených Úmluvou o právech osob se zdravotním postižením.

E.1 Zasedání poradního orgánu

Poradní orgán veřejného ochránce práv pro oblast ochrany práv lidí s postižením v závěru roku hodnotil, jakým způsobem se mu podařilo naplnit priority, které si pro rok 2022 vytýčil. Článek 24 Úmluvy (vzdělávání) věnoval dvě zasedání a přijal v této věci pět usnesení. Téma sociálních služeb s ohledem na plánovanou novelizaci zákona o sociálních službách projednával na jednom zasedání a v rámci dvou pracovních skupin. Poradní orgán v této souvislosti přijal usnesení k participaci lidí s postižením na vytváření a provádění legislativy z oblasti sociálního zabezpečení. Poradní orgán se následně usnesl, že v roce 2023 se chce nadále věnovat tématům souvisejícím s článkem 19 Úmluvy a nezávislým způsobem života (deinstitucionalizace, sociální služby, způsob financování potřebné podpory) a článkem 12 Úmluvy, jakož i rovnosti před zákonem (podporované rozhodování).

E.2 Probíhající výzkumy

Fungování odborných pracovních skupin pro pracovní rehabilitaci (sp. zn. 2919/2019/VOP)

Ochránce ukončil šetření z vlastní iniciativy, protože Generální ředitelství Úřadu práce České republiky přijalo nejdůležitější doporučení: tříletý plán obnovy odborných pracovních skupin pro pracovní rehabilitaci (OPS). Podíl členů OPS by se měl do konce 2024 zvýšit na 70 %. Aktuálně činí tento podíl přibližně 50 %, což je v rozporu s ustanovením § 7 odst. 3 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Uvedeného záměru chce generální ředitelství docílit intenzivní prací v regionech (prostřednictvím účasti v pracovních skupinách komunitního plánování měst a krajů, v poradních sborech a na čtvrtletních setkáních prostupného systému pracovní a sociální rehabilitace). Pobočky úřadů práce budou spolupracovat se zaměstnavateli, organizacemi hájícími práva lidí s postižením, poskytovateli sociálních služeb, samosprávami, lékaři a dalšími subjekty. Generální ředitelství upraví také interní směrnici o realizaci pracovní rehabilitace. První zprávu o plnění tříletého plánu ochránce očekává již v únoru 2023. S Ministerstvem práce a sociálních věcí dále ochránce komunikuje o převedení žádosti o pracovní rehabilitaci do verze pro snadné čtení a o možném odměňování členů odborných pracovních skupin pro pracovní rehabilitaci.

E.3 Spolupráce se zahraničními kolegy

Součástí monitorovací práce je i povinnost výměny informací s příslušnými zahraničními a mezinárodními subjekty. V této souvislosti absolvovaly právničky odboru ochrany práv osob se zdravotním postižením **několikadenní stáž u německého monitorovacího orgánu v Berlíně**. Monitorování naplňování Úmluvy v Německu probíhá od roku 2009 a cílem společného setkání bylo inspirovat se navzájem sdílením příkladů dobré praxe. Témata, kterým se společně věnovali, se týkala samotného monitorování (monitorovací mechanismy – indikátory, opční protokol, zapojení lidí s postižením do procesu monitorování, podávání alternativní zprávy Výboru OSN) a dále článku 12 Úmluvy (podpora svobodné vůle

v rozhodování) a článku 19 Úmluvy (deinstitucionalizace a s tím související otázky podpory a financování).

V prosinci se pracovníci Kanceláře zúčastnili jednání pracovní skupiny k Úmluvě o právech osob se zdravotním postižením při **Evropské síti národních lidskoprávních institucí** (European Network of National Human Rights Institutions), které se týkalo **provádění opčního protokolu k Úmluvě na vnitrostátní úrovni**.

E.4 Spolupráce s neziskovými organizacemi a lidmi s postižením

Zvyšování přístupnosti audiovizuálních mediálních služeb

V listopadu se ochránce spolu s organizacemi, které prosazují práva lidí se zrakovým a sluchovým postižením, účastnil důležitého pracovního jednání organizovaného Ministerstvem kultury. Tématem **bylo zvyšování přístupnosti televizního vysílání prostřednictvím audiopopisu, skrytých titulků a tlumočení do českého znakového jazyka**. Organizace prosazující práva lidí se zrakovým a sluchovým postižením formulovaly své požadavky, na jejichž základě ministerstvo zpracovalo první návrh úprav zákona o rozhlasovém a televizním vysílání a zákona o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání. K návrhu se vyjádřila jak České televize, tak i soukromé televize a poskytovatelé služeb na vyžádání. Ministerstvo uvedlo, že výsledný návrh zapracuje do textu novely zákona o audiovizi, kterou předloží do připomínkového řízení na jaře 2023. Ochránce bude jeho postup monitorovat. Důvody pro které je aktuální právní úprava nevyhovující a vyžaduje změnu, vysvětlili pověřeni zaměstnanci Kanceláře veřejného ochránce práv v pořadu Televizní klub neslyšících.²⁸

Setkání participační skupiny sebeobhájců

V listopadu proběhlo první setkání participační skupiny sebeobhájců, která bude nově veřejnému ochránci práv pomáhat s monitorováním práv lidí s postižením nebo úpravou materiálů do snadno srozumitelné formy. Setkání se uskutečnilo ve spolupráci s organizací SPMP ČR a jeho tématem bylo zaměstnávání lidí s postižením na otevřeném trhu práce. Sebeobhájci se společně se zástupcem veřejného ochránce práv a s právníčkami Kanceláře zamýšleli nad tím, co by pomohlo lidem s postižením, kteří chtějí pracovat, a co by také pomohlo jejich zaměstnavatelům. Výsledkem je **Desatero zaměstnávání lidí s postižením**, které bude podkladem pro připravované doporučení ochránce v této oblasti:

---

²⁸ Záznam pořadu ČT Televizní klub neslyšících ze dne 12. 10. 2022 je dostupný zde: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1096066178-televizni-klub-neslysicich/222562221800014/>

DESATERO

zaměstnávání lidí s postižením

ombudsman
veřejný ochránce práv

1

Osvěta a sdílení dobré praxe na prvním místě.

Zaměstnavatelé i samotní lidé s postižením by měli primárně přemýšlet o tom, že člověk s postižením může a chce pracovat. Společně by měli přijít na to jak. Nemusi však na to přicházet sami - mohou se inspirovat příklady dobré praxe. Pomoci mohou i podporující osoby, které by měly mít dostatek informací, či vědět, kam se obrátit o právní pomoc.

2

Motivaci zaměstnavatelů podpoří méně administrativních bariér a více finanční podpory.

Zaměstnavatelé by měli plnit povinný podíl bez výjimek či odvodů přímým zaměstnáváním lidí s postižením. Povinnost zaměstnat 1 člověka s postižením na 25 zaměstnanců nestačí, vhodnější by byl poměr třeba 1 na 15 nebo 1 na 10. Stát by měl zaměstnavatele ale také podpořit (např. finančně). Podpora musí být nastavená tak, aby na ni dosáhlo co nejvíce zaměstnavatelů, aby s tím nebyla spojena přílišná administrativa. Motivaci zaměstnavatelů by měla být ale také společenská odpovědnost a snaha o diverzitu pracovního kolektivu.

3

Pracovat by mělo být výhodnější než zůstat doma.

Někdy je potřeba ošetřit obavy a podpořit motivaci i u člověka s postižením. Je potřeba odstranit informační, administrativní a finanční překážky tak, aby člověk s postižením nemusel mít obavu, že když začne pracovat, zůstane bez důchodu či jakýchkoliv příspěvků či jiné podpory. Systém by měl být nastaven tak, aby byl schopen reagovat na aktuální (a někdy i fluktuující) pracovní schopnost člověka s postižením, a v době, kdy tato schopnost poklesne, mu opět pružně zajistit finanční jistotu.

4

Zaměstnanec ani zaměstnavatel by na to neměli být sami.

V jakékoliv fázi hledání práce, zapracování či potřeby udržet si práci se může zaměstnavatel či zaměstnanec obrátit na Úřad práce či na organizace, které podporují lidi s postižením v oblasti zaměstnávání. Tyto služby by měly být dostupné, kvalitní a měly by zohledňovat individuální potřeby člověka s postižením.

5

Otevřené přijímací řízení je příležitostí k navázání důvěry.

Zaměstnavatel by měl už při zveřejnění inzerátu přemýšlet o tom, že na pozici se může hlásit člověk s postižením. Pracovní inzerce by měla být otevřená všem, signalizovat ochotu zaměstnavatele přizpůsobit přijímací řízení potřebám uchazeče či podrobný popis požadavků na pracovní místo a náplň práce.

6

Člověk s postižením může potřebovat pomoc při hájení svých práv zaměstnance.

Zaměstnanci s postižením pomáhá mít nablízku podporujícího člověka (opatrovník, podpůrce, sociální pracovník, pečující a další), která zná jeho práva a umí je podpořit, aby se jich domohl. Zaměstnavatel by tyto osoby neměl vyloučit při pohovoru ani v dalších fázích pracovního poměru. Všechny smlouvy by měly být ve formátu, kterému zaměstnanec s postižením porozumí (např. easy-to-read či napsané dostatečně velkým písmem).

7

Individuální přístup zaměstnavatele k zaměstnanci je klíčem k úspěšnému pracovnímu vztahu.

Již na začátku pracovního vztahu je potřeba dobře nastavit pracovní podmínky „na míru“. Ať už jde o výši pracovního úvazku, náplň práce, počet pracovních dnů v týdnu, rozvržení pracovní doby, prodlouženou dobu pro zapracování, četnost přestávek v práci, zajištění vhodných pomůcek pro práci či úpravu pracoviště. Může pomoci sepsaný plán podpory zahrnující co zaměstnanec s postižením nabízí a co pro práci potřebuje (např. mít nablízku podporujícího člověka).

8

Podpora zaměstnance ani zaměstnavatele by neměla končit zapracováním.

Zaměstnavatel by měl být připraven flexibilně reagovat na aktuální potřeby zaměstnanců. Zaměstnanec s postižením může potřebovat i po zapracování např. další úpravu pracovní doby, zkrácení úvazku či jiné rozvržení přestávek, úpravu objemu práce, či jiný rozsah asistence. Stejně tak zaměstnavatel může potřebovat pro naplnění potřeb zaměstnance s postižením pomoc Úřadu práce či specializovaných organizací i v průběhu zaměstnání.

9

Bez dobré komunikace na obou stranách to nepůjde.

Pracovní vztah mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem je hlavně o lidech. Proto je důležité, aby zaměstnavatel a zaměstnanec spolu dobře komunikovali – ideálně pravidelně, průběžně a otevřeně. Předvedou tak problémům a získají dostatek prostoru pro řešení případného problému místo ukončení pracovního poměru. Zaměstnanec s postižením často čelí obavám, že přijde o práci, když si musí vzít neschopenku kvůli nemoci, nahlásit pracovní úraz, nezvládne práci přesčas, velké tempo či objem práce.

10

Zaměstnanec s postižením může "získat" každý zaměstnavatel.

V průběhu pracovního života se každý může potýkat s přechodnou či dlouhodobou potřebou úprav pracovních podmínek z důvodu svého postižení. Zaměstnavatel by se neměl ke svému zaměstnanci obrátit zády, ale hledat společně vhodné přiměřené úpravy, které by umožnily pokračování pracovního poměru.

Mapování přístupnosti škol a školských zařízení

V prosinci se sešla naposledy interní pracovní skupina ochránce pro mapování přístupnosti škol a školských zařízení (během roku 2022 se sešla celkem sedmkrát). Cílem pracovní skupiny bylo vytvořit podklady pro doporučení, které ochránce bude adresovat Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy a České školní inspekci. Na základě doporučení budou moci zmíněné úřady zmapovat přístupnost škol a školských zařízení pro děti a žáky s postižením v Česku. Taková ucelená data české státní správě chybí. Podle výsledku mapování budou školy a zřizovatelé moc přijmout konkrétní opatření ke zvýšení přístupnosti. V pracovní skupině zasedali zástupci lidí s tělesným, zrakovým a sluchovým postižením, kteří mají zkušenosti z oblasti školství. Skupina vytvořila dotazník pro mapování přístupnosti, který bude ochránce pilotovat na několika základních a středních školách v roce 2023.

E.5 Konference, kulaté stoly a školení

U příležitosti Mezinárodního dne práv lidí s postižením proběhla v prosinci na základě iniciativy skupiny sebeobhájců z Uherského Hradiště společná konference na téma nezávislého života. Pod záštitou veřejného ochránce práv diskutovali sebeobhájci a zástupce veřejného ochránce práv o různých aspektech a výzvách týkajících se tohoto tématu s politiky i zástupci místních samospráv a sociálních služeb.²⁹

Právník odboru ochrany práv osob s postižením se zúčastnil vzdělávací akce pořádané Evropskou akademií práva v Bukurešti. Seminář byl určen zejména pro advokáty, úředníky a pracovníky neziskových organizací ze všech zemí EU. Ochránce přednesl poznatky o ochraně práv lidí s postižením dle Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením a příslušných směrnic EU. Zaměřil se zejména na případy lidí s postižením, které v minulosti řešil Soudní dvůr Evropské unie v oblasti práce a zaměstnání (s důrazem na přijímání přiměřených opatření).

E.6 Návštěvy zařízení

Ve čtvrtém čtvrtletí 2022 proběhla v rámci monitorování práv lidí s postižením žijících v pobytových sociálních službách jedna následná návštěva domova pro osoby se zdravotním postižením. Cílem takové návštěvy bylo ověřit, do jaké míry byla naplněna doporučení vzešlá z prvotní návštěvy. Nově získané poznatky nasvědčovaly špatnému zacházení s klienty zařízení, a to takové intenzity, že ochránce následně podal trestní oznámení pro podezření ze spáchání trestného činu týrání svěřené osoby.³⁰

Brno 8. února 2023

JUDr. Stanislav Křeček
veřejný ochránce práv

²⁹ Tisková zpráva ze dne 2. prosince 2022 je dostupná zde:

https://www.ochrance.cz/aktualne/lide_s_postizenim_chteji_byt_slyset_pomaha_jim_v_tom_i_ombudsman/.

³⁰ Tisková zpráva ze dne 23. listopadu 2022 je dostupná zde:

https://www.ochrance.cz/aktualne/spatne_zachazeni_s_lidmi_s_postizenim_v_zarizenich_socialnich_sluzeb_ma_i_systemove_priciny_varuje_ombudsman/